

(Forts. från nr. 1/1983)

5. Trons enhet avskiljer sig från dem som bekänner en annan tro
6. Genom trons enhet vill Gud bevara kyrkan från det onda
7. Genom trons enhet vill Gud låta kyrkan vittna för världen
8. Kampen för trons enhet upphör inte förrän i härligheten

TRONS ENHET

[\[^\]](#)

5. Trons enhet avskiljer sig från dem som bekänner en annan tro

Detta är den negativa sidan av Skriftens krav på att kyrkogemenskap och läro- eller bekännelsegemenskap skall sammanfalla.

Det är helt befängt att tolka Jesu bön om ”att de alla skall vara ett”, som att han kräver eller förväntar sig att alla kristna, oavsett vilken lära de bekänner sig till, skall tillhöra ett och samma kyrkosamfund. Allra minst ser han det som ett villkor för den kristna kyrkans tillväxt och överlevnad på jorden.

Jesus visste att det skulle bli splittring. Han visste att det skulle uppstå falska Messiasgestalter (Matt. 24:23 f.). Han räknade realistiskt med att människor med avvikande tro skulle söka göra sig gällande inom kyrkan, och han såg det som en stor fara. Därför säger han: ”Tag er till vara för de falska profeterna! De kommer till er i fårakläder, men invärtes är de rovlystna vargar” (Matt. 7:15). Samma inställning finner vi hos apostlarna. När Paulus tog avsked av prästerna i Efesus, förberedde han dem på att församlingen inte skulle bli skonad från splittring: ”Jag vet, att när jag har gått bort, skall blodtörstiga vargar komma in bland er, och de skall inte skona hjorden. I er egen krets skall män framträda, som förkunnar falska läror för att locka lärjungarna att följa dem” (Apg. 20:29 f.).

Historiskt sett har heller aldrig den kristna kyrkan varit någon enhetlig rörelse. De som lyriskt talar om enhetskyrkan under de första århundradena kan inte göra det mot bakgrund av historiska fakta. Redan under apostlarnas livstid började partier uppstå (1 Kor. 11:19). I Galatien dök det upp falska bröder som vållade förvirring i församlingarna genom att förkunna ”ett annat evangelium” (Gal. 1:6-9). Efter apostlarnas död finner vi snart en rad olika kyrkor med skiftande bekännelser. Det fanns t.ex. gnostiska, montanistiska, arianska, novatianska kyrkor, kyrkor som var för kvinnliga präster och kyrkor med motsatt uppfattning. En gnostisk kyrka som på 100-talet fick stor utbredning grundades av Marcion. Han menade att det var stor skillnad mellan Gamla testamentets grymme och stränge Gud och Nya testamentets Gud av idel kärlek och förkastade därför hela Gamla testamentet. Av Nya testamentet behöll han bara Lukas evangelium och tio brev av Paulus.

Den provkarta på olika kyrkor och bekännelser som vi finner under de första århundradena är inte så olik den vår tid uppvisar. Skillnaden är främst att företrädare för olika konfessioner inte firade gudstjänst och nattvard tillsammans då. Det gör man i dag.

Hela Jesu översteprästerliga förbön, där han så innerligt ber om enhet, har sin bakgrund i vissheten om den kommande splittringen och avfallet från sanningens ord. Det skulle bli så, att det fanns en sann enhet och gemenskap och en falsk, eller med andra ord: två slags kyrkor.

En kyrka som tillsammans med sanningen också bekänner och lär det som strider mot Ordet är en falsk kyrka. En kyrka som däremot endräktigt bekänner och lär endast vad Jesus lär är en sann kyrka. Det finns många som reagerar mycket starkt på en sådan ”enkel och svartvit uppdelning”. Men Jesu bön om enhet på sanningens grund och Skriftens i övrigt många och klara varningar för att avvika från Ordet lämnar oss inga andra alternativ.

Det förrädiska med den falska kyrkan är att den alltid på något sätt utgår ifrån Skriften. Den har ”fårakläder”, dvs.

den talar med Bibeln i hand och i Guds namn. Hur vilsefarande den än är, håller den ändå fast vid åtminstone några bibliska sanningar. När inte Bibeln åberopas, är det inte längre fråga om någon falsk kyrka. Då handlar det om ren hedendom.

Satan lämnar aldrig Guds kyrka i fred. Vi kan därför inte undgå att konfronteras med förkunnare som i något, några eller flera avseenden bekänner och driver åsikter i strid med Ordet.

Vilka förhållningsregler ger oss då Jesus och Nya testamentet i det läget?

Svaret är entydigt och klart: Ta er till vara, gå inte samman med dem och ha ingen gudstjänstgemenskap med dem som bekänner något som strider mot Skriften!

Detta har bevisligen också varit den kristna linjen från början. På teologernas språk formulerades så småningom satsen: *Nulla communicatio in sacris cum haereticis aut schismaticis – Ingen gemenskap i de heliga tingen med kättare eller sekterister!*

För många nutida kristna, fostrade i ekumenisk gemenskap och tolerans, är denna avvisande inställning i det närmaste ofattbar. Likväl är dess bibliska grundval överväldigande. En lång rad ord i Nya testamentet förmanar oss och förbjuder oss att ha andlig och kyrklig gemenskap med dem som tror och lär annorlunda, t.ex. Matt. 7:15, Rom. 16:17, 1 Tim. 6:3 ff., Tit. 3:10, 2 Kor. 6:14-18, 2 Joh. v. 9-11.

Inget av dessa ställen handlar om att dra sig undan människor i vanliga samhälleliga och sociala sammanhang. Det är fråga om en kyrklig och religiös separation. Vi kan här också tänka på vad Jesus säger i Joh. 17:15: ”Jag ber inte, att du skall ta dem bort ur världen, utan att du skall bevara dem från det onda.”

Eftersom Skriften så tydligt och klart lär att enighet i lära och bekännelse skall vara basen för de kristnas yttre

gemenskap, så utgör de många och stränga förbud mot gemenskap med annorlunda tro endast en naturlig konsekvens av detta. De visar bara vilken vikt Gud lägger vid denna sak, och hur angelägen han är att vi följer hans bud.

De kraftiga varningarna för gemenskap med falska profeter och med dem som följer dem träffar alla former av kyrklig gemenskap. De innebär att vi inte får tillhöra samma kyrkosamfund som de, inte sjunga och bedja tillsammans med dem i gudstjänster, inte stödja dem med kollekt, och framför allt kan vi inte fira nattvard, enhetens heliga sakrament, med dem. Genom allt sådant gör vi oss delaktiga i villolärarens onda gärningar – eller som aposteln Johannes också uttrycker det: Vi ”hälsar honom” (2 Joh. v. 11), dvs. vi visar i ord och handling att vi tolererar hans villfarelse i kyrkan.

Den synd som vi dras in i och blir delaktiga i genom att utöva förbjuden kyrkogemenskap är egentligen en synd mot det andra budet: Du skall inte missbruka Herrens, din Guds, namn. Om detta bud säger Luther i Stora Katekesen:

Framför allt sker dock missbruket i andliga ting, vilka angår samvetet, när falska predikanter uppstår och utger sina lögnar för Guds ord. (SKB, s. 397)

Han karakteriserar också missbruket av Guds namn som ”den allra svåraste synd, som i utvärtes måtto kan ske”. Att förvanska och förvränga Guds heliga och saliggörande ord är det värsta människan kan göra.

Många – även bland dem som vill vara bibel- och bekännelsetrogna – har haft svårt att förlika sig med Skriftens exklusiva linje ifråga om kyrkogemenskap. Man skyggar för de praktiska konsekvenserna, för risken att bli en isolerad grupp eller för att bli betraktad som en egenrättfärdig elitkyrka.

Ett vanligt sätt att försöka komma till rätta med Jesu ord i Bergspredikan: ”Tag er till vara för de falska profeterna!” (Matt. 7:15) eller för apostoliska ord som ”Vänd er bort

ifrån dem!” (Rom. 16:17), ”Gå ut ifrån dem och skilj er ifrån dem, säger Herren” (2 Kor. 6:17) och ”fly sådana ting” (1 Tim. 6:11) har varit att tolka dem inte som något som kräver yttre handling, utan som något som bara kräver ett inre, andligt avståndstagande. Därmed skulle man inte längre behöva bekymra sig om att bryta någon befintlig kyrkogemenskap med falsk lära.

Detta sätt att läsa Skriften är emellertid mycket farligt. Man kan därigenom lätt och behändigt befria sig från allt i Guds ord som känns svårt att följa. I stället är det så, att all lydnad för Gud omfattar både det inre och det yttre, både kropp och själ. Det går inte att följa Jesus ”i hjärtat” och förneka honom med sina gärningar. Aposteln Paulus uppmanar de kristna att ställa sina ”*lemmar* i rättfärdighetens tjänst” (Rom. 6:19) och att fullgöra sin ”andliga gudstjänst” genom att bära fram sina ”*kroppar* som ett levande offer, ett offer som är heligt och i enlighet med hans vilja” (Rom. 12:1).

”Tag er till vara”, ”Vänd er bort” och ”Gå ut ifrån dem” kan omöjligen betyda ”hälsa dem som bröder i gudstjänsten” eller ”fira nattvard med dem”. Inget annat än ett fullständigt brytande av den yttre kyrkogemenskapen, ett förflyttande av ”kroppen” ur den falska kyrkan, kan gå ihop med dessa och liknande bibelord.

Medlemskap i ett kyrkosamfund är alltid en bekännelse. Många vill inte se det riktigt så, utan menar att vad man tycker och tror i sitt inre är det avgörande. Men bekännelsen är, som vi sett i det föregående, en yttre, synlig sak. Med mitt medlemskap bekänner jag mig objektivet och utåt sett till den kyrkas lära – eller avsaknad av lära – som jag tillhör. En katolik betraktas med rätta som en som tror på påven, en baptist som en som förkastar barndop osv.

Jag kan visserligen protestera, ta avstånd från villfarelser i min kyrka, hålla mig till likasinnade i inomkyrkliga kamporganisationer, eller helt enkelt dra mig undan till en vrå där jag får vara ifred så mycket som möjligt. Men det spelar i detta sammanhang ingen större roll. Med mitt

medlemskap och min kyrkoskatt stöder jag likväl i handling dem som förnekar Kristi ord. Medlemskap är alltid delaktighet, hur man än vrider och vänder på det.

Att vara bibel- och bekännelsetrogen i en uppenbart falsk kyrka är en omöjlighet.

Men vad skall vi då säga om Jesu och hans lärjungars kyrkogemenskap med den judiska kyrkan? Även om det inte finns några uttryckliga exempel på att de utövade böne- och gudstjänstgemenskap med sina andliga fiender, så har man gärna velat framhålla att Jesus och lärjungarna inte lämnade den judiska kyrkan, utan besökte både synagoga och tempel.

Misstaget man gör här är att likställa den judiska folkkyrkan med den kristna kyrkan. Jesus var i första hand sänd till det utvalda gudsfolket Israel. Deras samhälle var helt och hållet religiöst reglerat av Mose lag. Kyrka och stat var ett. Det gick i princip inte att vara jude utan att tillhöra den judiska kyrkan. Och det var just till judarna Jesus skulle komma enligt skrifterna. Bland dem skulle Messias födas, ställas under lagen och bli ”Guds Lamm, han som tar bort världens synd” (Joh. 1:29). Han ensam skulle fullborda det som under århundraden förelästs ur de heliga bokrullarna i synagogan, och det som förebildats av offren och ceremonierna i templet. Om Jesus hade lämnat den judiska kyrkan, hade han svikit sitt uppdrag.

Men den kristna kyrkan är i motsats till den judiska kyrkan inte en gudomligt instiftad ordning, bunden till ett visst folk och land med en centralhelgedom. Kyrkan är ett världsvitt, andligt rike, som finns överallt där människor samlas kring Ordet och sakramenten. Israel såsom särskild gudsstat upphörde att existera i och med Jerusalems förstöring år 70 e. Kr., något som Jesus själv mycket tydligt förutsade (Luk. 19:41 ff.). Denna straffdom över folkets otro blev den definitiva slutpunkten för den gamla ordningen. Det nya gudsfolket är inte längre på något sätt bundet till Jerusalems tempel. Det finns inte mer. Jesus pekade fram mot detta även i sitt samtal med den samaritiska kvinnan vid Sykars brunn: ”Tro mig, det

kommer en tid, då ni varken på detta berg eller i Jerusalem skall tillbedja Fadern... Men det kommer en tid, i själva verket är den redan inne, då sanna tillbedjare skall tillbedja Fadern i ande och sanning” (Joh. 4:21, 23).

Vi kan således inte, som försvar för gemenskap med falsk lära, hänvisa till den speciella och nationella ordning som judekristna stod under och som övergångsvis ännu rådde på Jesu och apostlarnas tid. För den kristna kyrkan gäller oavkortat, att tillbedjan i ande och sanning inte kan ske i union med villfarelse.

Det är i huvudsak vid två tillfällen som det blir aktuellt att tillämpa denna bibliska separation. Om vi tillhör en sann, rättrogen kyrka, och det där tränger in falsk lära, så skall vi skilja oss från den genom lärotukt och genom att utesluta dem ur kyrkans gemenskap som inte vill upphöra med sina bibelstridiga åsikter. Det andra fallet är då vi redan tillhör en falsk kyrka – kanske ända från vår barndom – men med tiden genom Guds nåd och Guds Ord kommit till insikt om att vår kyrkas faktiska bekännelse, t.ex. i form av predikan och kyrkliga deklARATIONER, inte är förenlig med Guds Ord. Då måste vi lämna denna kyrka.

Uppbrott, uttåg och ibland t.o.m. landsflykt har alltifrån fornkyrkans dagar varit många kristnas nödtvungna sätt att rädda sina själar, när antikrists och villfarelsens ande fått säte och stämma i kyrkan. Reformationens folk på 1500-talet fick också lov att bryta med sina fäders kyrka. När de med hänvisning till Matt. 7:15 och 2 Kor. 6:14 försvarade sin skilsmässa från den stora romerska kyrkan, så sade de:

Det är tungt att avvika från så många folks gemensamma mening och kallas schismatiker. Men Gud bjuder med sin myndighet alla att icke taga någon befattning med eller försvara ogudaktighet och orättfärdig grymhet. (SKB, s. 348)

Lägg märke till skälet som anförs: ”Gud bjuder med sin myndighet...”. Om det inte var så att det handlade om en klar Guds befallning, hade vi kunnat anstränga oss att finna olika vägar att överleva och verka i ett kätterskt samfund. Då hade vi kanske, i likhet med den prästman som i en

artikel bestämt avvisar tanken på att lämna en avfällig kyrka, kunnat spekulera och fråga oss: ”När i kyrkohistorien har det visat sig att en utbrytning varit fruktbar?” (Sv. pastoraltidskrift, 1982 s. 275). Men nu handlar det inte om sådana taktiska, mänskliga bedömningar och överväganden, utan om att följa vad Gud i sitt ord bjuder oss, och tro att det alltid är gott och välsignat.

Det är ingen lätt väg. Men vem har lovat att det alltid skall vara lätt att vara kristen? Vissa svärmiskt karismatiska rörelser tycks göra det, men inte Herren Jesus Kristus. Det är betecknande, att omedelbart före orden om att taga sig till vara för falska profeter så talar han om kristenlivets villkor som den trånga porten och den smala vägen ”som leder till livet” och om att ”få är de som finna den”. Det är betydligt lugnare och bekvämare på den vida toleransens breda väg i stor och mänsklig gemenskap med majoriteten. Men den leder till fördärvet (Matt. 7:13 f.).

Den smala vägen får å andra sidan inte göras smalare än vad Herren gjort den. Det betyder i detta sammanhang, att inget annat än klart bevisad falsk lära får vara kyrkoskiljande. Allt som ser ut som läroskillnader behöver inte nödvändigtvis vara det. Man kan ibland mena samma sak fast olika uttryckssätt används. Kyrkan måste här alltid vara på sin vakt mot köttsliga felfinnare och hetsporrar, som utan lugn och saklig undersökning är snabba att fälla domar och sätta kättarstämpeln på andra.

I en rätt kyrkogemenskap kan det råda olika uppfattningar om församlings- och gudstjänstordningar, om kyrkliga seder och bruk och annat sådant som Gud gett kyrkan frihet att efter omständigheterna ordna på bästa sätt. Präster i en ortodox, rättrogen kyrka, kan ibland också ha olika tolkningar av enstaka bibelställen, utan att de därmed är oeniga i någon läropunkt.

Men det finns tusen och en möjligheter att splittra kyrkan utifrån onda, själviska, hämnd- och maktlystna motiv. Aposteln Johannes nämner som ett avskräckande exempel Diotrefes, en präst som ville uppnå en maktposition och

som ägnade sig åt förtal och otrevliga försök att driva ut goda kristna ur församlingen (3 Joh. v. 9 f.). När sådant sker, står vi inför den alltid syndiga schismen, inspirerad och underblåst av Satan själv.

Något helt annat är det, när Gud bjuder oss att skilja oss från falsk lära och inte ha någon gemenskap med den. Det är ett nödvändigt, heligt och gott avskiljande.

[^]

6. Genom trons enhet vill Gud bevara kyrkan från det onda

Bakom Guds stränga krav på enhet och renhet i läran ligger Guds kärlek. Han är oändligt rädd om sin kyrka. Detta återspeglas också i Jesu översteprästerliga förbön. Jesus, som själv vakat över lärjungarna så att ”ingen av dem gick förlorad, utom den som valde att gå förlorad”, ber nu med intensiv kärlek: ”Helige Fader, bevara dem i ditt namn... bevara dem från det onda... Helga dem i sanningen; ditt ord är sanning” (Joh. 17:11-17).

Det råder ingen tvekan om att Jesus och Skriften ser falsk lära som något extremt ont och farligt för kyrkan. Hela Israels historia visar vilka svåra olyckor som drabbade folket, när de lyssnade till lögnprofeter, förföll till religionsblandning och ville tjäna både Gud och Baal. Nya testamentet varnar också kraftigt för inblandning av falsk lära. Jesus liknar den vid en surdeg (Matt. 16:6, 12). Villfarelsen som blandas med sanningen som jäst i mjöl är ingen inaktiv materia. Även i små mängder jäser den och sprider sig åt alla håll. ”Kom ihåg, att lite surdeg räcker till för att syra hela degen” varnar aposteln Paulus (Gal. 5:9). Samma fara pekar han på när han uppmanar Timoteus att akta sig för några som lärde fel om uppståndelsen: ”deras läror skall sprida sig som en kräftsvulst” (2 Tim. 2:16-18). Den falska läran är likt cancer ett dödligt hot, som på ett tidigt stadium måste avvärjas.

Villfarelsens vanliga sätt att avancera på har träffande beskrivits som en process med tre stadier: tolerans, jämställdhet och dominans. Först ber den ödmjukt om att

bara bli tolererad som en oskyldig nyhet eller tolkning, som inte alls berör något centralt i den kristna tron. När den vuxit sig lite starkare, så kräver den att få bli jämställd och få existera på samma villkor som annan lära i kyrkan. Slutligen gör den anspråk på att få dominera: den bibliska läran får inte framföras och framför allt inte praktiseras. Genomförandet av kvinnoprästreformen i vårt land har ganska tydligt följt detta mönster.

Det finns naturligtvis mer eller mindre falska kyrkor. Men vare sig det rör sig om en mycket villfarande kyrka eller en som kanske bara på någon punkt avviker från sanningen, så innebär det andlig fara att leva i en sådan. Man bedrar sig själv, om man tror att man opåverkad kan göra det. Av och till får vi ta del av artiklar eller intervjuer, där tidigare förhållandevis bekännelse trogna teologer beskriver hur de så småningom efter kamp och vända förlösts från tvånget att hänga upp sin tro på trånga dogmer och bestämda påståenden. De har nu i stället kommit fram till en befriande insikt om nya vägar för kyrkan. När sådant sker med präster och teologer, vad sker då sedan inte med kyrkfolket som lyssnar till dem?

Inga kristna – vare sig förkunnare eller lekmän – bör utsätta sig för förförelsens fara genom att tillhöra en kyrka som inte styrs av Guds Ord allena. Vad skall de då göra? De skall söka sig dit där de fullt ut kan utnyttja Guds barns alla rättigheter. De har rätt att varje gång de besöker sin kyrka få höra och glädja sig åt ett klart och oförfalskat Guds Ord. De har rätt att i en och samma tro få böja knä vid Herrens bord och få del av Kristi sanna kropp och blod till syndernas förlåtelse. De har rätt att av den Helige Ande bli bevarade hos Jesus Kristus i trons fullhet och rikedom. Fåren i den gode herdens hjord har rätt till hans herdevård, den som bygger på sanningens ord. Till hans röst skall de lyssna, ”Men en främmande följer de icke utan springer bort ifrån honom, därför att de icke känner hans röst” (Joh. 10:5).

För en kristen som vill bli bevarad i trons enhet finns det egentligen bara två alternativ. Antingen får man söka sig

till en kyrka, där Guds Ord förkunnas rent och klart och sakramenten utdelas enligt Kristi instiftelse. Eller så får man – om en sådan kyrka inte skulle finnas i landet – gå ut och under bön börja arbetet med att upprätta den. Det är vad Gud kallar oss till. Och därvid finns det anledning erinra sig Jesu löfte också till den allra minsta församling: ”Ty där två eller tre är samlade i mitt namn, där är jag mitt ibland dem” (Matt. 18:20).

Men kan man då inte bli bevarad till salighet även i kyrkor som är mindre nogräknade med läran? Vi har tidigare visat att *Una Sancta*, den osynliga kyrkan som bara Gud ser, inte är begränsad till ett visst samfund, inte ens till ett renlärigt sådant. Den finns överallt där så mycket av Guds Ord finns kvar, att människor kan komma till tro. Det vore grov villfarelse att hävda något annat. Att det finns kristna i samfund med annan tro i vissa avseenden betygar de lutherska bekännelseskriterierna med all önskvärd tydlighet. Det framgår av följande citat.

Vi hyser alls intet tvivel om att det i de kyrkor, som ännu icke i alla stycken kommit till enighet med oss, finns många gudfruktiga, redbara människor, som vandrar i hjärtats enfald, icke förstår saken rätt... Men de skall – det är vårt hopp – så snart de rätt undervisats i läran, med den helige Andes ledning tillsammans med oss och våra kyrkor och skolor vända sig till Guds ords ofelbara sanning. (SKB, s. 40)

Gud är förvisso mäktig att även i villfarande kyrkor bevara kristna till salighet. Det får emellertid inte tas som en ursäkt för ett kvarblivande. Där man vet vad Gud befäller – alltså fått undervisning och ”förstår saken rätt” – och ändå inte gör som han säger, så är detta en synd som, likt alla andra medvetna synder som vi inte vill överge, kastar oss ur nåden. Gud bevarar inte dem som mot bättre vetande handlar stick i stäv med hans ord. Däremot ger han många härliga löften till de troende kristna som drivna av den Helige Ande far efter helgelse, efter att fly det onda och söka det goda enligt Guds anvisningar. Så sägs det t.ex. i 2 Kor. 6:17 f.:

Gå ut ifrån dem och skilj er ifrån dem, säger Herren. Rör inte vid

det som är orent.

Då skall jag ta emot er och vara en Fader för er, och ni skall vara mina söner och döttrar,
säger Herren, den Allsmåktige.

[^]

7. Genom trons enhet vill Gud låta kyrkan vittna för världen

Jesus ber i sin bön att de kristna skall vara ett ”för att världen skall tro” (Joh. 17:21). Kyrkan är inte till för sig själv utan för världen, för de ogudaktiga och oomvända människorna, om vilka det heter: ”Ty så högt älskade Gud världen, att han utgav sin enfödde Son, för att var och en som tror på honom icke skall förgås utan ha evigt liv” (Joh. 3:16). Det är för att bära ut denna frälsande kärlek till världen som Gud håller kvar sin kyrka på jorden. Hon har fått missionsbefallningen: ”Gå därför ut och gör alla folk till mina lärjungar...” (Matt. 28:19).

Trons enhet har mycket stor betydelse för all missionsverksamhet. En kyrka som på ett riktigt sätt skall kunna vittna för världen måste ha en enhetlig och biblisk bekännelse. Vi skall med Augsburgska bekännelsen frimodigt kunna säga: ”Våra kyrkor lär endräktigt...” (SKB, s. 56). Världen har rätt att klart och tydligt få höra vad Gud i sitt ord säger om frälsningens väg.

Men den moderna ekumeniken förespråkar samgående och samarbete mellan olika kyrkor utan att någon läromässig enhet föreligger. Man måste bortse från sådant och gå samman, säger man, just för missionens skull, ”för att världen skall tro”. Men denna form av ekumenik gör i själva verket världen en stor otjänst: världens människor berövas successivt det Guds ord som kan föra dem till en sann omvändelse och frälsande tro på Jesus Kristus.

Den förste som mer på allvar började beträda denna väg var den fromme greve Zinzendorf, herrnhutismens grundare på 1700-talet. Han lät bl.a. den angelägna hednamissionen, som han hyste ett brinnande intresse för, ursäkta ett visst ekumeniskt samarbete. Tanken på att föra

ut den kristna splittringen till hedningarna plågade honom svårt och gjorde honom benägen att släta över vissa läroskillnader. Han anade säkert inte vilka konsekvenser i form av uttunning och upplösning av den kristna läran hans ekumeniska ansatser skulle leda till i det långa loppet.

Läroblandningens ekumeniska kyrka har i dag gjort sig själv principiellt oförmögen att följa missionsbefallningens ”lär dem att *hålla allt* vad jag har befallt er”. Ty hur kan man göra det, när enighet om vad Jesus lär varken finns eller eftersträvas?

Inte minst för missionens skull är det viktigt att hävda trons enhet och fly all gemenskap med falsk lära. Vi får inte falla för frestelsen att spela ut missionsmotivet mot läran om kyrkogemenskap. Somliga vill gärna försvara ett kvarblivande i en uppenbart villfarande kyrka med att peka på de rika missionsmöjligheterna där. Så har t.ex. de stora folkkyrkorna ett visst anseende och ställning i samhället. De har vackra kyrkorum, statligt stöd och breda kontaktytor osv. Det är uppenbart att många fler kan nås av evangelium där än i små minoritetskyrkor.

Men hur sant detta än är, så tillåter oss inte Skriften någonstans att tillhöra falska kyrkor för att kunna bedriva mission i dem. Det ges inget undantag enligt principen ”ändamålet helgar medlen”.

Att missionens Herre vinner själar också inom djupt villfarande samfund är något vi skall glädja oss över. Men vi måste komma ihåg, att han inte gör det för att vi skall gå över till dem. I stället skall vi vittna för dem när möjlighet ges, och inbjuda till den kyrka där medlemmarna inte förvirras och förleds av oklara och motsägelsefulla budskap från herdar och själasörjare som inte känner sig bundna av Skriften.

En sådan mission kan bedrivas – och är moraliskt försvarbar – bara från en position utanför den falska kyrkans gemenskap.

8. Kampen för trons enhet upphör inte förrän i härligheten

I slutet av sin översteprästerliga förbön ser Jesus med innerlig längtan fram mot den tid då de kristna nått målet och deras tro förbyttts i skådande: ”Fader, jag vill, att där jag är, där skall också de som du har gett mig vara hos mig, så att de får se min härlighet...” (Joh. 17:24).

Det sägs ibland att kristna, som ändå tänkt sig till samma himmel, borde kunna umgås i samma kyrka på jorden och bortse från sina läroskillnader. De tror ju alla på samma Gud! Så enkelt är det emellertid inte.

I himmelen finns det inte olika samfund och olika uppfattningar. Där finns bara *före detta* katoliker, lutheraner, baptister osv. som blivit frälsta av nåd allena för Kristi skull, och som nu lever i en fullkomlig, salig och synlig enighet i alla avseenden. Men här på jorden råder det delade meningar om Gud och om vad han säger i sitt ord. När den ene säger att Gud lär det eller det, och den andre hävdar motsatsen, så är det ju inte riktigt samme Gud man tror på. Hur vi skall förhålla oss i den situationen har, som vi sett i det föregående, Jesus och hans apostlar gett oss klara besked om.

Så länge jorden står och Satan och synden är verksamma, kommer det att finnas olika tro. Därför måste den sanna kyrkan alltid vara den stridande kyrkan, som i trohet mot Ordet kämpar ”för den tro som en gång för alla har blivit överlämnad åt de heliga” (Jud. v. 3). Att ge upp den kampen är i själva verket att ge upp det heliga evangeliet, det goda budskapet om nåd och rättfärdiggörelse från Gud genom Jesus Kristus, det enda som kan befolka himmelen med frälsta syndare.

Rättrogna kyrkor enligt Guds vilja är inte något självklart givet i varje land och tid. De kan uppstå, och de kan försvinna när man inte längre är beredd att kämpa trons goda kamp. Men ett är säkert: Gud vill att kyrkor med trons enhet skall finnas också bland oss, i vårt land och i vår tid. Därför kallar han oss att ifråga om

kyrkogemenskap inte blott vara Ordets hörare, utan också dess görare.

Det är en utomordentligt stor, viktig och härlig uppgift att få vara med och kämpa för Guds kyrka på jorden och inbjuda till kyrkan, till vår tids Noas ark. Men samtidigt måste vi ha klart för oss, att det inte är någon särskilt ärofull kamp i människors ögon. Den sanna kyrkan har sällan hört till de etablerade, allmänt erkända kyrkorna, utan har fått finna sig i att bli hänförd till gruppen av okunniga, inskränkta och vilseförda sekter. Men av sådant skall vi inte låta oss nedslås. Det hör med till kristenlivets villkor, till korsbärandet i Kristi efterföljd, till lidandet och kampen här i världen, som skall fortgå ända till dess Herren kommer åter och för sin kyrka in i härligheten.

Vi ber i Fader vår, att Guds namn skall bli helgat. Det är egentligen en bön om trons enhet på jorden. ”Hur sker det?” frågar Luther i Lilla Katekesen. Svar:

När Guds ord lärs rent och klart och vi lever därefter heligt såsom Guds barn gör. Hjälp oss därtill, käre himmelske Fader!
Men den som lär och lever annorlunda än Guds ord lär, han ohelgar ibland oss Guds namn. Därför bevar oss, milde Herre Gud!

Nu behöver vi ständigt bedja bönen Fader vår. Först i härligheten, när Jesu översteprästerliga förbön är helt uppfylld, ersätts den med andra böner och lovsånger.

Staffan Bergman

[^]